

مروری بر شگفتی‌های متنوع استان خوزستان

استان خوزستان با مساحت ۶۴,۰۷۵ کیلومتر مربع در جنوب غربی ایران در کرانه خلیج فارس و اروندرود قرار دارد و مرکز استخراج نفت ایران به‌شمار می‌آید. در این استان که پنجمین استان پرجمعیت ایران است، می‌توان بناهای تاریخی بسیاری یافت. طبیعت متنوع، در کنار تنوع تیره های آریایی و مذهبی، این منطقه از ایران را به مکانی قابل توجه برای گردشگران تبدیل کرده است.

اهواز مرکز استان خوزستان

در زمان ساسانی‌ها "خوجی‌ها" که یکی از طوایف اصیل ایرانی بودند و نام خوزستان هم از آن‌ها گرفته شده، در اطراف کارون به کشت نیشکر و تهیه شکر می‌پرداختند. شهر هرمز اردشیر در اواخر دوره ساسانی به "خوجستان وازار" یعنی بازار خوزی‌ها مشهور شد. پس از سقوط ساسانیان، هنگامی که این شهر به دست اعراب افتاد، خوزی و هوزی را به جمع مکسر درآوردند و آن را "اهواز" نامیدند. فرتور بالا: نمایی از پل کابلی اهواز در شب.

صائبی‌ها و آیین‌های مندایی

صائین یا مندایی‌ها پیروان دین حضرت یحیی هستند که تعدادی از آنان در اهواز و در کنار رود کارون زندگی می‌کنند. مندایی‌ها، یکتاپرستانی هستند که بیش از دو هزار سال پیش به ایران مهاجرت کردند و به دلیل مراسم مذهبی که دارند باید در کنار رودهای جاری زندگی کنند. این مراسم روزهای یکشنبه برگزار می‌شود.

آبادان

آبادان زمانی یکی از زیباترین شهرهای ایران بود. گرچه با حمله عراق به ایران، اکثر مناطق شهر ویران شد. ساحل بسیار زیبایی رودخانه‌های اروند و بهمن‌شیر و نخلستان‌های سرسبز از مکان‌های دیدنی این شهر هستند. از مکان‌های مذهبی آبادان می‌توان به کنیسه یهودیان و کلیسای آرامنه، قدمگاه خضرنبی و زیارتگاه سیدعباس اشاره کرد.

پل معلق اهواز

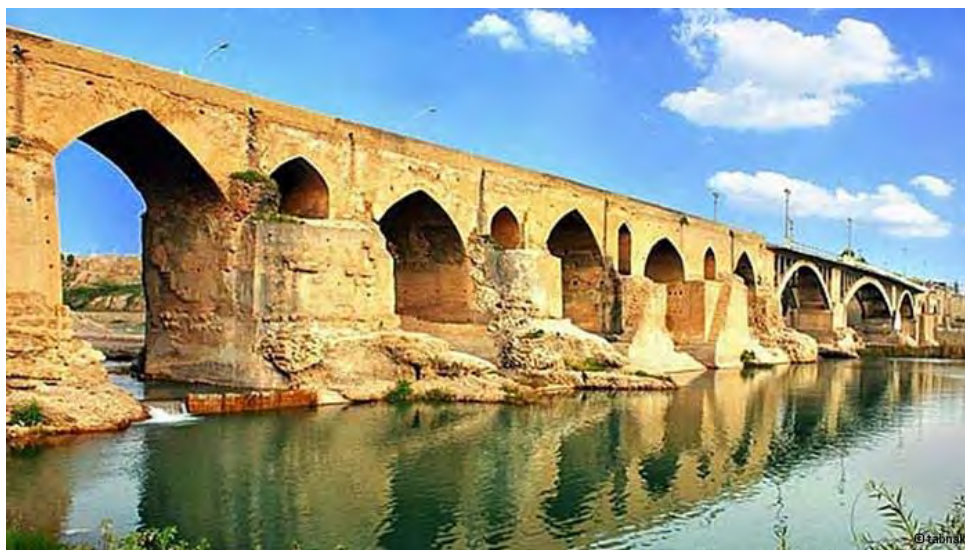
پل سفید اهواز یا پل معلق در سال ۱۳۱۵ بر روی رودخانه کارون ساخته شد. این پل دارای دو قوس بتنی ۱۲ و ۲۰ متری است. مهندسی آلمانی به اتفاق همسر شروع به ساختن این پل کرد. برخی مشکلات ساخت پل را متوقف کرد. در همین زمان سازنده آلمانی پل نیز درگذشت، اما چندی بعد همسر وی ساخت پل را به پایان رساند.

خانه تیزنو دزفول

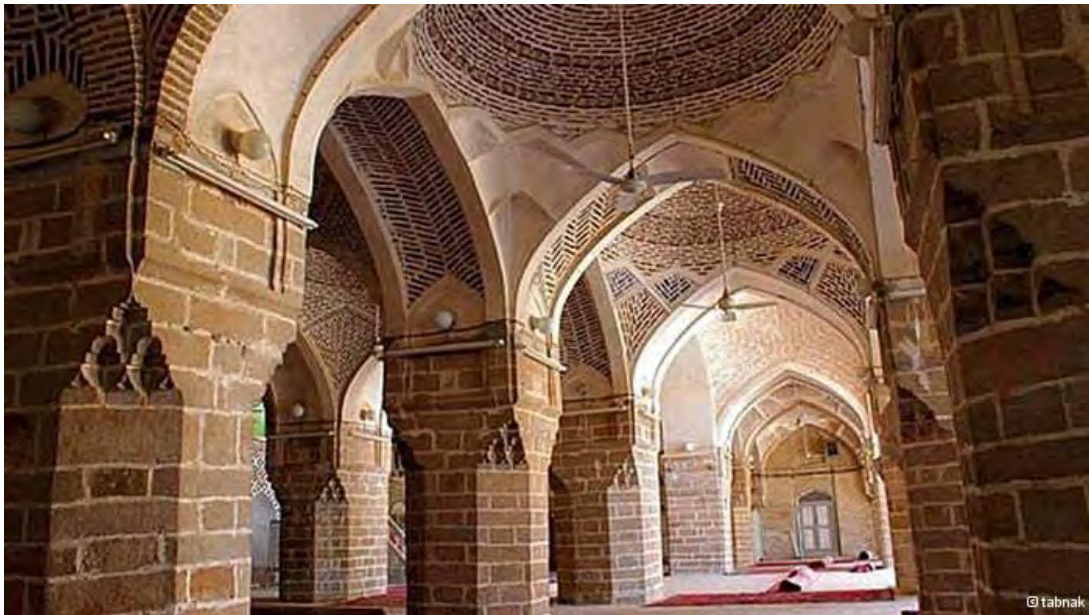
خانه تیزنو یکی از نمونه‌های زیبای معماری شهر دزفول است. قدمت اولیه بنای این خانه به دوره صفویه می‌رسد. خانه تیزنو یکی از بزرگترین و زیباترین خانه‌های محله قلعه در بافت تاریخی دزفول می‌باشد.

پل ساسانی

پل ساسانی (قدیم) دزفول مهم‌ترین اثر تاریخی این شهر است. این پل که دو منطقه شرقی و غربی را به هم وصل می‌کند و یکی از راه‌های رابط منطقه جندی شاپور و سرزمین بین دو رود (النهرین) بوده که به دستور شاپور اول ساسانی پس از پیروزی بر روم و با بکارگیری اسرای رومی و پرداخت دستمزد در سال ۲۶۳ میلادی ساخته شد. این پل با گذشت نزدیک به ۱۸ قرن همچنان پابرجاست و به عنوان یکی از قدیمی‌ترین پل‌های استوار جهان شناخته می‌شود.

مسجد جامع دزفول

مسجد جامع دزفول بعد از پل ساسانی، دومین اثر مهم تاریخی شهر دزفول به شمار می‌رود و از لحاظ معماری و دارا بودن شبستان و ستون‌های سنگی در شمار مساجد اولیه دوره‌ی اسلامی است که در قرن سوم هجری احداث شدند. نوسازی این بنا به اواسط دوره صفویه (۱۰۵۰ هجری قمری) بر می‌گردد. عمده تزئینات کاشی کاری بنا مربوط به دوره‌ی قاجاریه است.

آبشار شوی

آبشار شوی یا تله زنگ در سردشت از توابع دزفول یکی از زیباترین آبشارهای ایران است. این آبشار حدود ۸۵ متر ارتفاع و ۷۰ متر عرض دارد. در دامنه کوه و خروجی آبشار غاری وجود دارد که افراد محلی می‌گویند کیلومترها طول دارد. در بدنه آبشار نیز خروجی‌های متعددی وجود دارد که آب با فشار از آن‌ها خارج می‌شود.

حمام کرناسیون

حمام کرناسیون یا موزه مردم‌شناسی دزفول یکی از بناهای دوره قاجاریه است. این بنای تاریخی پس از بازسازی در سال ۱۳۸۵ به عنوان موزه مردم‌شناسی مورد استفاده قرار گرفت. حمام کرناسیون با مساحتی حدود ۸۸۰ متر مربع دارای سردری کوچک و زیبا با تزئینات ساده آجرکاری می‌باشد.

شیرهای سنگی

خوزستان موزه روباز شیرهای سنگی تاریخی ایران است. نمادهای قدرتی که قرن‌هاست در قبرستان‌های این استان دیده می‌شوند، اما به‌گفته مجتبی گهستونی روزنامه‌نگار و فعال حوزه میراث فرهنگی با کم توجهی مسئولان نسبت به ساماندهی آن‌ها، رفته رفته رو به نابودی هستند.

نرگس‌زارهای بهبهان

قدیمی‌ترین نرگس‌زارهای ایران متعلق به بهبهان در شرق خوزستان است که قدمت آن به دوران قبل از میلاد مسیح بازمی‌گردد. بهبهان با بافتی زیبا و کهن آثاری همچون شهر "ارجان" برجای مانده از دوره ایلامی، پل ساسانی خیرآباد، آتشکده خیرآباد و کاروانسرای دژ مهتابی متعلق به دوره ساسانی را در خود جای داده است.

حلقه قدرت ارجان

در سال ۱۳۶۱ در ارجان بهبهان آرامگاهی مربوط به ایلامیان کشف شد. این آرامگاه حاوی تابوتی بزرگ از جنس برنز بود. به همراه این تابوت یک حلقه طلایی، نود و هشت دگمه زرین، یک خنجر، یک میله نقره‌ای، تنگ و ساغر و سینی برنزی، ده ظرف استوانه‌ای شکل پیدا شد. حلقه طلایی قدرت در دست چپ جسد قرار داشت. در محل دسته حلقه نوشته شده است: کیدین - هوتران پسر کورلوش

اشکفت سلمان

نیایشگاه تاریشا یا اشکفت در جنوب ایذه بزرگترین خط نوشته میخی "ایلام نو" را در خود جا داده و دربرگیرنده چهارنقش برجسته ایلامی است که نیایش "هانی" پادشاه محلی آیپیر به همراه وزیر و خانواده اش را به نمایش گذاشته است.

خونگازدر

خونگ اژدر یا تنگ نوروزی در ۱۵ کیلومتری ایذه است. بر روی سنگ بزرگی دو نقش برجسته قرار دارد. یکی از دوره ایلامی‌ها متعلق به ۴ هزار سال پیش و دیگری از زمان اشکانیان در حدود ۱۸۰۰ تا ۲ هزار سال پیش. نقش ایلامی تقریباً محو شده، ولی نقش اشکانی همچنان قابل تشخیص است.

مال آقا

مال آقا در منطقه‌ای کوهستانی از سلسله جبال زاگرس واقع شده که رودخانه‌ای موج و سرد از کنار آن می‌گذرد. از سوی شهر باغملک به سمت مال آقا می‌توان شهر قلعه تل را هم مشاهده کرد. روستای تمبی با قدمتی چند هزار ساله در دل کوهستان نیز در همین مسیر قرار دارد.

چاه شماره یک نفت

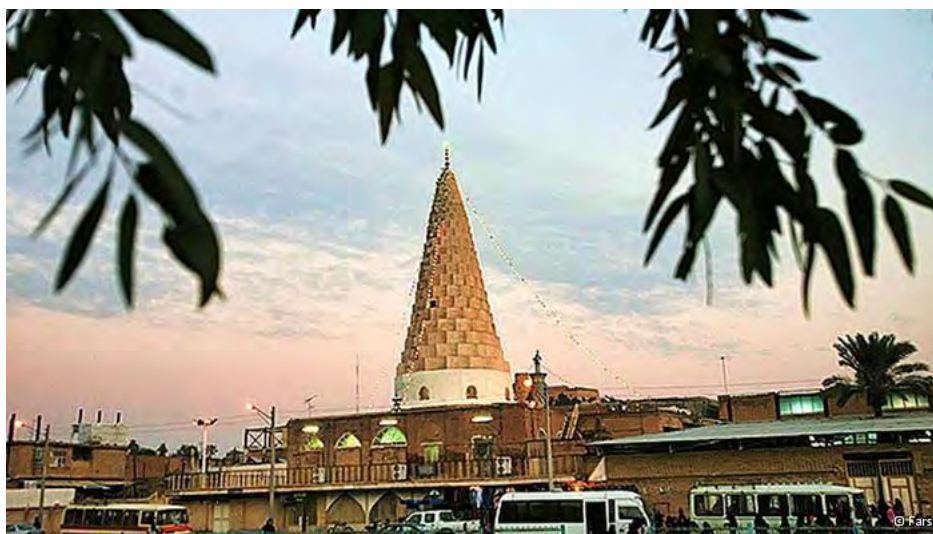
چاه شماره یک نام اولین چاه نفت خاورمیانه است که در منطقه مسجد سلیمان در استان خوزستان قرار دارد. این چاه در ۵ خرداد ۱۲۸۷ به نفت رسید. بردنشانده، چهارطاقی سیم بند و قلعه‌های لیت و بردی در اندیکا، نقش برجسته های بی‌شمار و بازرفت، قبرستان انگلیسی‌ها و آرامنه، از جمله دیدنی‌های مسجد سلیمان هستند.

قلعه‌ی شوش

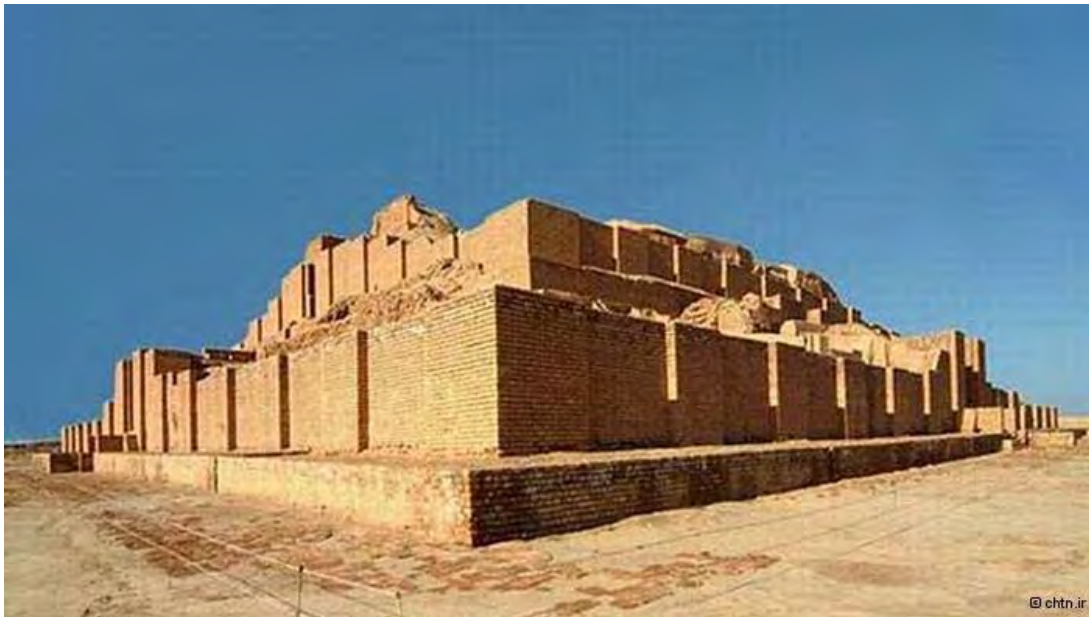
قلعه‌ی شوش قلعه‌ای است که توسط ژاک دمورگان فرانسوی برای سکونت باستان‌شناسان فرانسوی در نزدیکی آرامگاه دانیال نبی در شوش بر روی تپه‌ای تاریخی بنا شد. از مهم‌ترین آثار به دست آمده از این تپه‌ها می‌توان به مجسمه‌ی معروف ملکه ناپیر اسوستون، لیوان مشهور سفالی شوش به رنگ نخودی و نقش بزکوهی و قانون حمورابی اشاره کرد. این قلعه، نقشه‌ای قرون‌وسطایی دارد.

آرامگاه دانیال نبی در شوش

در مورد محل دفن پیکر دانیال نبی اختلاف نظر وجود دارد اما هر ساله صدها تن از ایرانیان یهودی بر روی تپه‌ی ارگ شوش جمع می‌شوند و به پیامبرشان ادای احترام می‌کنند. دانیال، پسر یوحنا پیامبری است که نسب وی به یهودا فرزند یعقوب نبی می‌رسد. آنچه بیش از همه محل استناد و توجه است، حضور وی در شهر باستانی شوش و در نهایت وفات او در همین مکان است.

زیگورات

بنای عظیم معبد پنج طبقه "زیگورات چغازنبیل" در اطراف شوش هم اکنون یکی از بناهای عظیم خاورمیانه است که با دیوارهای تو در تو و هزاران خشت و آجر بر تپه‌ای بنا شده و کتیبه‌های آجرین با خط میخی ایلامی قدمت این بنا را آشکار می‌سازد. شوش مرکز حکومت ایلام به وسیله پادشاه آشوری، "آشوربانی پال" ویران گردید و بعدها که با تلاش هخامنشیان و برپایی کاخ‌های زمستانی، بار دیگر رونق گذشته خود را به دست آورد.

آسیاب‌های شوش

سازه‌های آبی شوشتر در دوران ساسانیان، برای استفاده از نیروی آب به‌عنوان محرک آسیاب‌های صنعتی ساخته شد. در این مجموعه بزرگ، ساختمان آسیاب‌ها، آبشارها، کانال‌ها و تونل‌های عظیم هدایت آب و سیکا که محلی جهت استراحت و تفریح است قابل توجه هستند. در سفرنامه یک باستان‌شناس فرانسوی از این محوطه به عنوان بزرگ‌ترین مجموعه صنعتی پیش از انقلاب صنعتی یاد شده است.

روستای لیوس

روستای لیوس در ۷۳ کیلومتری شمال شهرستان دزفول در بخش سردشت واقع شده است. با وجود گذشت سالیان زیاد از عمر این روستای تاریخی، در بافت کهن آن، هنوز شیون زندگانی، فرهنگ و سنن، گویش، آداب و رسوم و برپایی مراسم مختلف به شیوه کاملاً سنتی است. این روستا دارای یک سبک خاص معماری است به نحوی که از تمام بخش‌های موجود در یک ساختمان استفاده بهینه می‌شود.

بقعه یعقوب لیث صفاری

آرامگاه یعقوب لیث صفاری نخستین سردار وفرمانروای ایرانی در شرق دزفول واقع شده است. یعقوب لیث صفاری زبان پارسی را نخستین بار پس از ورود اسلام به ایران دوباره به عنوان زبان رسمی ایران اعلام کرد. وی در سال ۱۶۵ هجری قمری در شهر جندی شاپور درگذشت .